

E 1017

A

TOLNA-BARANYA-SOMOCSI

ÁG. HIT. EV. EGYHÁZMEGYE

BONYHÁDI ALGYMNÁSIUMÁNAK

ÉRTESÍTŐJE

AZ

187⁷/₈-iki TANÉVRŐL.

KÖZZÉ TESZI:

WIESNER BOLDIZSÁR

EZ IDEI IGAZGATÓ-TANÁR.

PÉCSETT, 1878.

JAISZ MIHÁLY NYOMDÁJÁBAN (MAJLÁTH-TÉR).

REV 85

REV 98

REV 2010

Tartalom:

- I. Jelentés az 187⁷/_s-iki isk. évről.
- II. Tanári személyzet.
- III. Kötelezett tantárgyak.
- IV. A tanulók névjegyzéke.
- V. Az algyornasium népességének átnézető kimutatása az
187⁷/_s-iki tanévben.
- VI. Ösztöndíjak.
- VII. Könyvtár.
- VIII. Szertárok.
- IX. Tápintézet.
- X. Adományok az építkezésre és isk. telek-befásításra.
- XI. Zárzó.

- E 1017/1877/1878

I.

Jelentés az 187⁷/₈-diki iskolai évről.

Az 187⁷/₈-diki iskolai év a szeptember hó három első napján történt beiratások, fölvételi és javító vizsgálatok után 4-én Nagytiszt. Schleining Károly esperes úr jelenlétében megnyitván a rendes tanítás szept. 5-én vette kezdetét.

Miután a tanulók száma ez iskolai évben is gyarapodott — múlt évben 146, ez idén 158. vala, — ezért az iskolai kisbizottmány, mint a melynek hatáskörébe esik az iskola gazdasági ügyeit rendezni, tekintettel a testgyakorló helynek szűk voltára, ennek áthelyezését és kibővítését, egyszersmind a megromlott testgyakorló szerek helyébe újaknak beszerzését határozta el.

A téli félévi nyilvános vizsgálatok f. é. január hó 29-én és 30-án tartattak meg az egyházmegyei egyházi elnökön kívül számos a nevelés ügye iránt érdeklő közönség jelenlétében.

A második félévben a tanítás folyamat egy igen sajnálandó esemény zavarta meg. Ugyanis Scherer Konrád kedves tanártársunk testi erőinek már régebben is időszakonként jelentkezett elgyöngülése annyira fokozódott, hogy a tanítási órák rendes megtartásában gátoltatva látván magát, másrészt pedig az intézet iránt érdeklődő szeretete által is indítván, a mely nem engedé meg, hogy gyengélkedése miatt a tanítás tartósan hiányos legyen, az egyházmegyei elnökségnél a húsvétünnepi szünnapok beállta előtt lemondását tanári állásáról beadta. Nevezett tanártársunk — intézetünknel 18, más intézeteknel 5 évig működven — összesen 23 évig volt a pályán, a melyről betegsége miatt lelépni kénytelen volt. Iskolánk benne sokoldalú, tudományosan képzett és ügybuzgó tanárát, a tanuló ifjuság vele érző gondos nevelő atyját, a tanárok előzékeny társukat veszítették el. Miután a még hátralévő két hónapi szorgalomidőre a tanárok készségesen elvállalták lemondott társuk tantárgyainak tanítását, így új tanárnak választását az iskolai nagybizottmány a nagy szünnidőre határozta elhalasztani.

A tanuló ifjuság szorgalmával és magaviseletével a tanári karnak meglegedését fejezhetem ki, habár nem lehet tagadni, hogy fordultak elő szomorító esetek, a hol a tanári karnak az erősebb sarkalás és szigorúbb rendreállítás eszközeihez is kellett folyamodni.

Tanulóink egészségi állapota ez idén is általán kedvező volt ugyan, de mégis fordultak elő makacsabb betegségi esetek is, a melyek tanulóink némelyikét huzamosabb ideig az iskolábajárástól visszatartották. Nem mulaszthatom el az intézet nevében köszönetet mondani a helyben lakó orvos uraknak, kik beteg ifjainkat mindannyiszor szives előzékenységgel gyógykezelték.

II.

Tanári személyzet.

Tanár neve	Tantárgyai az egyes osztályokban	Heti óráinak szám	Jegyzek
Arndt János	Vallástan I. és II. oszt. együtt. Magyarnyelvt. I., II., III. és IV. oszt. Földrajz I. és II. oszt. Történelem II. oszt.	21	Az első oszt. főnöke, értekezletti jegyző.
Marhauser Imre	Vallástan III. és IV. oszt. együtt. Latin I., II., III. és IV. oszt. Vegytan 2-dik félévben IV. oszt.	23	A II. oszt. főnöke, tápintezeti gondnok, iskolai pénztárnok, könyvtárnok.
Scherer Konrad	Mennyiségtan I., II. III. és IV. oszt. Természettan III. és IV. oszt. Rajz és szépírás I., II., III. és IV. oszt.	24	A IV. oszt. főnöke, a fizikai, kémiai és ásványtani szertár őre. F. é. ápril hóban lemondott.
Wiesner Boldizsár	Németnyelv I., II., III. és IV. oszt. Földrajz s történelem III. és IV. oszt. Természetrajz I. és II. oszt.	22	A III. oszt. főnöke s ez idő szerint igazgató.
Martin György	Ének és torna I., II., III. és IV.	6	Ev. néptanító.

Jegyzet. A róm. kath. tanulókat főtiszt. Bencze István, — a Móz. vallásukat Breier Rudolf néptanító úr oktatták vallásukban.

III.

Kötelezett tantárgyak.

Vallástan.

I-ső és II-ik oszt. együtt hetenkint 2 óra. Uj-szövetségi bibliai történetek. Biblia olvasás és magyarázat. Kézíkönyv: Warga János „Bibliasme, bibliai történetekkel és Palestina földrajzával.“ 6-ik kiadás 1874.

III-ik és IV-ik oszt. együtt hetenkint 2 óra. Ker. hit- és erkölestan. K. k. Ziegenbein-Székács „Ker. vallástan katechismusa.“ Pest, 4-ik kiadás 1867.

Magyarnyelvtan.

I-ső oszt. hetenkint 3 óra. Alaktan, egyszerű és bővített mondatok. Értelmes olvasás és az olvasottak előadása, — helyesírás s otthoni írásbeli gyakorlatok. K. k. Torkos László: „Magyarnyelvtan“ 4-dik kiadás 1875. Költemények emlékelése. K. k. Dihányi Zsigmond „Magyar olvasókönyv“ 3-dik kiadás 1872.

II-ik oszt. hetenkint 3 óra. Az alaktan ismétlése és főként az igetan. Egyszerű és összevont mondatok. Olvasmányok és ezeknek szó- és írásbeli előadása. Költemények emlékelése. K. k. mint föntebb.

- III-ik oszt. hetenkint 3 óra. Mondattanból: az előbbieik ismétlésével az igeidők és igemódok használata, az összetett mondatok és körmondatok. K. k. mint előbb. Elemző olvasás, írásbeli gyakorlatok, szavalás. K. k. Baráth Ferenc „Magyar olvasókönyv“ Ir. 1873.
- IV-ik oszt. hetenkint 3 óra. Közéleti fogalmazványok. K. k. Baráth „Magyar tan- és olvasó könyv“ II. r. 1872. Verstan, otthoni dolgozatok, szavalás.

Németnyelvtan.

- I-ső oszt. hetenkint 2 óra. A tárgy- és tulajdonságnevek ejtegetése, ez utóbbiak fokozása, számnevek, névmások. Fordítási gyakorlatok (1—80) és ezekkel összekötve: az egyszerű mondat részeinek és ezek elhelyezésének ismertetése. K. k. Ballagi Károly „Német nyelvtan“ 10-ik kiadás, 1877.
- II-ik oszt. hetenkint 2 óra. Az igék és határozók. Fordítási gyakorlatok (70—160). Az összetett mondat, a fő- és mellékmondat szóhelyezése. Költemények fordítása és emlékelése. K. k. nyelvtan, mint az I-ső oszt. Olvasókönyv: Ballagi Károly: „Német olvasókönyv“ 5-dik kiadás 1873.
- III-dik oszt. hetenkint 2 óra. Az alaktan ismétlése és befejezése. Mondattanból: a szóhelyezés és szóvonzat. Német és magyar olvasmányok fordítása s alaktani s mondattani elemzése. Költemények emlékelése. K. k. mint fentebb. A magyar olvasmányok Baráth Ferenc olvasókönyvéből vették.
- IV-ik oszt. hetenkint 2 óra. A mondattan ismétlése és befejezése. Német- és magyar olvasmányok fordítása s főként mondattani elemzése. Költemények emlékelése. K. k. mint fentebb.

Latinnyelvtan.

- I-ső oszt. hetenkint 5 óra. A tárgynevek ejtegetése, végzet és jelentés szerinti neme, tulajdonságnevek ejtegetése és fokozása, számnevek, névmások ejtegetve, az előljárók alkalmazása. Írásbeli gyakorlatok, — latin-magyar és magyar-latin mondatok fordítása és elemzése. K. k. Schulz-Kiss „Latin nyelvtan“ 4-dik kiadás. 1875. és „Latin gyakorlókönyv“ 4-dik kiadás 1875.
- II-dik oszt. hetenkint 5 óra. A rendes és rendhagyó igék hajlítása, megfelelő latin-magyar és magyar-latin mondatok fordítása és elemzése. Szóképzéstan. 20 mese és elbeszélés fordítva és emlékelve. K. k. mint az I-ső osztályban.
- III-dik oszt. hetenkint 5 óra. Syntaxis. A mondat kellékei, casustan, adjectivumok, névmások és praepositiók használata megfelelő gyakorlatokkal. K. k. mint az I-ső osztályban. Cornelius Nepostól: Miltiades, Themistocles, Pausanias, Cimon, Lysander, Alcibiades, Thrasybulus, Conon, Dion életrajza fordítva, elemelve s részben emlékelve. K. k. Cornelius de Vass. 5-dik kiadás: 1874. Tirociniumból: 38 mese. K. k. Siebelis-Szamosi: „Tirocinium poeticum.“ 2-dik kiadás 1874.
- IV-ik oszt. hetenkint 5 óra. Az igeidők, módok, conjunctiók és adverbiumok használata, nyelvtani szabálytalanságok, alakzatok, metrica, pénz- és időszámítás, megfelelő gyakorlatokkal. Írásbeli otthoni dolgozatok. K. k. mint fentebb. — Cornelius Nepostól: Iphicrates, Timotheus, Epaminondas, Pelopidas, Agesilaus, Eumenes, Phocion, Timoleon, De regibus, Hamilcar, Hannibal, Cato életrajza fordítva és elemelve, két életrajz emlékelve. K. k. mint fentebb. Tirociniumból: a harmadik szakasz fordítva s prózába áttéve. K. k. mint fentebb.

Földrajz és történelem.

- I-ső oszt. hetenkint 3 óra. A mértani és természetani földrajz elemei. Az öt világrész és a világtenger általános leírása. K. k. Batizfalvy István „A földrajz elemei“ 9-dik kiadás.
- II-dik oszt. hetenkint 4 óra. Földrajzból: Enropa politikai földrajza, különösen Magyarország. K. k. mint fentebb. Történelemből: Az ó-kor főbb eseményei a népvándorlásig. K. k. Ladányi Gedeon „Világtörténet“ 3-dik kiadás. 1873.
- III-ik oszt. hetenkint 4 óra. A közép- és ujkor földrajzi kísérettel. K. k. mint fentebb.
- IV-ik oszt. hetenkint 4 óra. A magyar történelem. K. k. Horváth Mihály „A magyarok története“ 9-dik kiadás.

Mennyiségtan.

- I-ső oszt. hetenkint 4 óra. Számtanból: tizedes rendszer, a négy művelet egész-, tizedestört- és közönséges tört-számokkal. K. k. Močnik-Szabóky „Számtan“ 9-dik kiadás. 1876. Mértanból: pontok, vonalok, szögek, háromszögidomok. K. k. Močnik-Szabóky: „Nézetlan“ 12-dik kiadás. 1875.

- II-dik oszt.** hetenkint 4 óra. Számтанból: egyszerű viszonyok és arányok, egyszerű hármasszabály, százalékszámítás, olasz gyakorlat, mértékisme. Mértanból: négy- és többszögek, az idomok kerítése és területnagysága, Pythagorasi tétel, az idomok átváltoztatása, osztása, hasonlósága. K. k. mint főtebb.
- III-dik oszt.** hetenkint 3 óra. Számтанból: ellentett mennyiségekkel és általános számokkal a négy művelet, hatványozás, gyökvonás. K. k. Močnik-Szabóky „Számtan“ 6-dik kiadás. 1876. Mértanból: a körről, a körbe és kör köré irt idomok, körület, körterület, körszelet és körmetszet kiszámítása. Különléfe görbe vonalu idomok. K. k. Močnik-Szabóky „Nézlettan.“ 7-dik kiadás, 1876.
- KIV-di vszt.** hetenkint 3 óra. Számтанból: egyszerű viszonyok, arányok és hármasszabály ismétlésével az összetett viszonyok, arányok és hármasszabály, az összetett százalék-, határidő-, vegyítés-társaságszabály- és kamatos kamatszámítás, egyenletek. Mértanból: köbmértan. K. k. mint főtebb.

Természettudomány.

- I-ső oszt.** hetenkint 3 óra. Emlősök, rovarok. K. k. Dorner József: „Állattan“ I. és III. rész 2-dik kiadás. 1874.
- II-dik oszt.** hetenkint 3 óra. Madarak, hüllők, békányok és halak. K. k. Dorner: „Állattan“ II. rész 2-dik kiadás 1874. Növénytan. K. k. Dorner „Növénytan“ 2-dik kiadás 1874.
- III-dik oszt.** hetenkint 3 óra. Ásványtan. K. k. Dorner József: „Ásványtan.“ 3-dik kiadás 1876. Physikából: általános és különös tulajdonok, a víz mint legfontosabb folyadék. K. k. Schubert.
- IV-dik oszt.** hetenkint 3 óra. Légnemű testek, hang és hőről, a világosság tűneményei, delezesség és villanyosság. K. k. mint főtebb. Vegytan hetenkint 2 óra a nyári félévben. K. k. Dr. Dékány Rafael „Elemi vegytan“ 2-dik kiadás 1872.

Rajz és Szépirás.

- I-ső és II-dik oszt.** hetenkint 2 óra. Egyenes és görbe vonalu idomok. Épület- és tájrajz, állatok rajzolása. Folyó és műirási gyakorlatok.
- III-dik és IV-dik oszt.** hetenkint 2 óra. Épület- és tájrajz, virágok, arczképek rajzolása. Folyó- és műirási gyakorlatok.

Ének.

- I-ső, II-dik, III-dik és IV-dik oszt.** hetenkint 2 óra. Egy szólamra és négy szólamra több egyházi és világi dal.

Tornászat.

- I-ső, II-dik, III-ik és IV-dik oszt.** hetenkint 4 óra. Szabad-, rend, és szergyakorlatok.

Gyorsírást, mint melléktantárgy.

A gyorsírást mint melléktantárgyat egy IV-dik oszt. tanuló segítségével Marhauser Imre tanár ur tanította. A tanításban 20 ifju vett részt, — 7 a vitairásban, a többi a levelezési gyorsíráásban gyakorolta magát. A kör egynehány gyorsírási művön kívül a „Gyorsírási Lapokat“ is megrendelte és járatta.

IV.

A tanulók névjegyzéke.

I-ső osztály.

1. Becht Béla, ág. h. Bonyha, Somogym.
 2. Becker József, ág. h. Bonyhád.
 3. Beck Endre, ág. h. Kis-Harta, Pestm.
 4. Bergl Mózes, Móz. vall. Bonyhád.
 5. Bischof Gyula, ág. h. Kéty, Tolnam.
 6. Bruckmann János, róm. k. Hant, Tolnam.
 7. Busbach István, ág. h. Bencze, Tolnam.
 8. Czánggl Károly, róm. k. Mágoes, Baranyam.
 9. Dobrovcszky Gyula, ág. h. Uzd, Tolnam ismétlő.
 10. Dorsits János, róm. k. Dombóvár Tolnam. ismétlő.
 11. Écsy Pál, helv. h. Hatvan, Somogym.
 12. Fehérváry István, róm. k. Bonyhád.
 13. Fekete Ferencz, róm. k. Vékény, Baranyam.
 14. Fiedler Imre, róm. k. Lengyel, Tolnam.
 15. Frank János, ág. h. Szárazd, Tolnam.
 16. Friedrich Jakab, Móz. v. Jováncaza, Tolnam.
 17. Fritsch Viktor, ág. h. Bonyhád.
 18. Gronwald József, ág. h. Rác-Kozár, Baranyam. ismétlő.
 19. Hagymásy Lajos, helv. h. D. Szt.-György, Tolnam
 20. Hajpál István, helv. h. Paks, Tolnam.
 21. Hergert József, róm. k. Bonyhád.
 22. Hildebrand Gusztáv, ág. h. Dombóvár, Tolnam.
 23. Horváth Ferencz, róm. k. Kakasd, Tolnam.
 24. Hölzl Antal, róm. k. Gyöng, Tolnam.
 25. Ihrig Pál, ág. h. Bakócaza, Baranyam.
 26. Ihrig Vilmos, ág. h. Bakócaza, Baranyam.
 27. Ihrig Vilmos, ág. h. Báltaszék, Tolnam.
 28. Kröszl Sándor, róm. k. Mohács, Baranyam.
 29. Kuppi Antal, róm. k. Bonyhád.
 30. Lustig Lipót, Móz. v. Bonyhád.
 31. Markovits Sándor, róm. k. Dombóvár, Tolnam.
 32. Matolcsi József, helv. h. Alsó-Segesd, Somogym.
 33. Mautner József, Móz. v. Bonyhád.
 34. Müller József, róm. k. Bonyhád
 35. Nitsinger Fülöp, ág. h. Tarrós, Baranyam. ismétlő.
 36. Novotny Ferencz, róm. k. Bonyhád.
 37. Rajcsich Jenő, róm. k. Szegzárd, Tolnam. ismétlő.
 38. Rausch János, ág. h. Bonyhád.
 39. Reinwald Henrik, ág. h. Bonyhád.
 40. Ros György, róm. k. Kéty, Tolnam.
 41. Schall Kálmán, ág. h. Váralja, Tolnam.
 42. Schissler Károly, ág. h. Bonyhád.
 43. Schmitz Géza, Móz. v. Kéty, Tolnam.
 44. Schmitz Simon, Móz. v. Kéty, Tolnam.
 45. Simontsits Elemér, róm. k. Bonyhád.
 46. Szauerwein Jakab, ág. h. Rác-Kozár, Baranyam. ismétlő.
 47. Strack József, ág. h. Bonyhád.
 48. Stoffler János, róm. k. Szászvár, Baranyam.
 49. Tegzes József, helv. h. Bonyhád.
 50. Topolits József, róm. k. Kaposvár, Somogym.
 51. Vajda János, helv. h. Hencse, Tolnam.
 52. Wágner Márton, ág. h. R.-Kozár, Baranyam. ism.
 53. Wickert Károly, ág. h. Alsó-Nána, Tolnam.
 54. Witavcszky Vilmos, róm. k. Váralja, Tolnam.
- Évközben kimaradtak:
55. Grosch Samu, ág. h. Hajmás, Baranyam.
 56. Kohner Zsigmond, Móz. v. Bonyhád, ismétlő.
- Magántanulóul beiratott:
57. Lust Sándor, Móz. v. Báltaszék, Tolnam.
- Hallgatóul beiratott:
58. Marhauser János, ág. h. Börzsöny, Tolnam.

II-dik osztály.

1. Appel Keresztély, ág. h. Gerényes, Baranyam.
2. Árvay Antal, róm. k. Tevel, Tolnam.
3. Becht Rezső, ág. h. Bonyhád.
4. Becker Jenő, ág. h. Hács, Somogym.
5. Binder Jakab, ág. h. Börzsöny, Tolnam.
6. Brand Ede, róm. k. Mohács, Baranyam.
7. Buday István, helv. h. Cece, Fehérm.
8. Büchler Ignác, Móz. v. Bonyhád.
9. Csima Mózes, helv. h. Magyar-Egres, Somogym.
10. Csúzy Sándor, helv. h. Aszaló, Somogym.
11. Destek Andor, róm. k. Bikács, Tolnam.
12. Deutsch Gyula, Móz. v. Bonyhád.
13. Farkas István, ág. h. Közép-Bogárd, Veszprém.
14. Fekete Árpád, róm. k. Dombóvár, Tolnam.
15. Feldmann Gyula, Móz. v. Bonyhád.
16. Frank Károly, ág. h. Szárazd, Tolnam.
17. Friedenthal Zsigmond, Móz. v. Báltaszék, Tolnam.
18. Haffner Vilmos, ág. h. Bonyhád.
19. Hof Henrik, ág. h. Bonyhád.
20. Kiss Elek, ág. h. S. Szt.-Lőrincz, Tolnam.

21. Lágler László, ág. h. Kölesd, Tolnam.
22. Lembe Rezső, ág. h. Tékes, Baranyam.
23. Liebelt Antal, róm. k. Bonyhád.
24. Mátzon Kálmán, róm. k. Dees, Tolnam.
25. Maurer Frigyes, róm. k. Tevel, Tolnam.
26. Mühl János, ág. h. Mekényes, Baranyam.
27. Müller János, ág. h. Hidas, Baranyam.
28. Müller Sándor, helv. h. Hidas, Baranyam.
29. Nagy Pál, helv. h. Magyar-Egres, Somogym.
30. Német Lajos, róm. k. Szegzárd, Tolnam.
31. Nunkovits Ferencz, róm. k. Bonyhád.

32. Pétermann János, ág. h. Gyönk, Tolnam.
 33. Pichler Gyula, róm. k. Bonyhád.
 34. Popelka Pál, ág. h. Tordas, Fehérm.
 35. Pula Gyula, ág. h. S. Szt.-Lőrincz, Tolnam.
 36. Radocza Vincze, róm. k. Váralja, Tolnam.
 37. Róth István, ág. h. Bonyhád.
 38. Takács László, róm. k. Faisz, Somogym.
 39. Traiber János, róm. k. Bonyhád.
 40. Zbinyovszky Imre, róm. k. Bálványos, Somogym.
- Évközben kimaradt:
41. Daxner Kálmán, ág. h. Tót-Kér, Tolnam. ismétlő.

III-dik osztály.

1. Biegel Bálint, róm. k. Bonyhád.
2. Bradák Sándor, ág. h. Tordas, Fehérm.
3. Ferenczy Sándor, helv. h. D. Szt.-György, Tolnam.
4. Fent Imre, róm. k. Kölesd, Tolnam.
5. Goldstein Sándor, Móz. v. Fadd, Tolnam.
6. Göbölös József, róm. k. Börzsöny, Tolnam.
7. Göth Ferencz, róm. k. Bonyhád.
8. Huckstedt Fülöp, ág. h. Bonyhád.
9. Hujdits Károly, róm. k. Szegzárd, Tolnam.
10. Kerkápoly István, helv. h. Büsti, Somonym.
11. Késmárky István, róm. k. Szegzárd, Tolnam.
12. Kiesz Ferencz, róm. k. Bonyhád.
13. Kring Gyula, ág. h. Kéty, Tolnam.

14. Lengyel Ferencz, róm. k. Bonyhád.
15. Marosy Béla, helv. h. Kölesd, Tolnam.
16. Mautner Henrik, Móz. v. Bonyhád.
17. Mautner Ignác, Móz. v. Kéty Tolnam.
18. Nunkovits György, róm. k. Bonyhád.
19. Róth Márton, róm. k. Bonyhád.
20. Schneider Gábor, róm. k. Szegzárd, Tolnam.
21. Sörös József, helv. h. Büsti, Somogym.
22. Stann Viktor, róm. k. Szegzárd, Tolnam.
23. Stein György, ág. h. Kéty, Tolnam.
24. Tóth Lajos, helv. h. D. Szt.-György, Tolnam.
25. Tóth Kálmán, róm. k. Kölesd, Tolnam.
26. Ugrósdy Béla, róm. k. Mohács, Baranyam.

IV-dik osztály.

1. Angyal Dániel, róm. k. Szegzárd, Tolnam.
2. Bereczky Lajos, helv. h. Dégh, Veszprém.
3. Broch Salamon, Móz. v. Nagy-Berki, Somogym.
4. Friedrich Menyhért, ág. h. M.-Bóly, Baranyam.
5. Foglits Győző, róm. k. Pécsvarad, Baranyam.
6. Fuchs Lajos, ág. h. Mucsi, Tolnam.
7. Geyer László, ág. h. Iván-Dárda, Baranyam.
8. Haffner Lajos, ág. h. Bonyhád.
9. Herezeg Gyula, helv. h. Szegzárd, Tolnam. ismétlő.
10. Ihrig Ernő, ág. h. Báltaszék, Tolnam.
11. Kajtár Sándor, róm. k. Németi, Branyam.
12. Karl József, ág. h. Győre, Tolnam.
13. Kovácsovits Géza, r.k. Dombóvár, Tolnam. ism.
14. Lágler Jenő, ág. h. Kis-Harta, Pestm.
15. Laub Sándor, ág. h. Hidas, Baranyam.
16. Liebelt Ferencz, róm. k. Bonyhád.

17. Lustig Náthán, Móz. v. Báltaszék, Tolnam.
18. Mátzon Béla, róm. k. Dees, Tolnam.
19. Mészáros János, helv. h. Alsó-Segesd, Somogym.
20. Nusser János, róm. k. Bonyhád.
21. Pap István, helv. h. Bonyhád.
22. Perczel György, róm. k. Bonyhád.
23. Péter János, ág. h. Börzsöny, Tolnam.
24. Pirkner József, róm. k. Bonyhád, ismétlő.
25. Praudich Jenő, róm. k. Baziás, Torontálm.
26. Rűek Frigyes, ág. h. Nagy-Mányok, Tolnam.
27. Strauss Ignác, Móz. v. Bonyhád.
28. Schwarzkopf Alajos, róm. k. Bonyhád.
29. Szutter Vilmos, ág. h. Bikács, Tolnam.
30. Tamaskó Lajos, róm. k. Szegzárd, Tolnam.
31. Till Húgo, róm. k. Bonyhád.
32. Varga Pál, ág. h. Tordas, Fehérm.
33. Wágner János, ág. h. Alsó-Nána, Tolnam.

V.

Az algymnasium népességének átnézető kimutatása az 1877^s-diki isk. évben.

Osztály	Az 1877 ^s -diki isk. évben beiratott.	Ezek közt ismétlő.	Magántanuló.	Évközben el-távozott.	Az isk. év végén jelen volt.	Vallásra nézve				Anyanyelvre nézve saját bevallás szerint	
						ág. h. ev.	helv. h. ev.	róm. kath.	Móz. vall.	magyar.	német.
I.	58	6	1	2	56	24	6	20	8	39	19
II.	41	1	—	1	40	18	5	14	14	38	3
III.	26	—	—	—	26	4	5	14	3	25	1
IV.	33	3	—	—	33	13	4	14	3	33	—
Összesen . . .	158	10	1	3	155	59	20	51	28	135	23

VI.

Ösztöndíjak.

A mult isk. évben a gyorsíró kör által kitzított és a nyilvános vizsga alkalmával átadott egy-egy ezüst frtyi szorgalom-díjat Müller Imre IV. oszt., Lengyel Ferencz II. oszt., Engelmann Frigyes IV. oszt. és Késmárky József, IV. oszt. tanulók nyerték el.

Folyó isk. évre említett kör 5 ezüst frtot tűz ki jutalmul, hogy ez egyenlő részben azon 5 tanulónak ítéltessek oda s adassék át a nyilvános vizsga alkalmával, a kik a gyorsírásban a legjobb előmenetelt tették.

A gróf Styrum-Limburg által tolnamegyei szegény nemes szülék tanuló gyermekei segélyezésére alapított ösztöndíjban: Kajtár Sándor IV. oszt. 80 frttal, Angyal Dániel IV. oszt. tan. 100 frttal, Tóth Lajos III. oszt. tan. 80 frttal és Hagymásy Lajos I. oszt. tan. 60 frttal részesültek.

Nagytszt. Balogh Imre, nagy-szokoli ev. lelkész úr hivataloskodása ötvenedik évfordulójának emlékére 100 frt o. é. ösztöndíj-alapítványt tett, a melynek 6% kamatai valláskülönbségre tekintet nélkül két oly algymn. tanulónak adassanak ösztöndíj, a kik jó magaviseletük és a tanulásban tanusított jeles előmenetelük által arra magukat leginkább érdemessé tették. Ezen ösztöndíjat 3—3 frtjával ez évben Sörös József III. oszt. tan. és Haffner Vilmos II. oszt. tan. nyerte el.

T. ifj. Kühnel Ferencz és Angyal Ferencz urak az isk. év folyamában 5—5 ezüst frtyi — bársony, tokban elhelyezve — ösztöndíjat voltak szivesek kitzítani két jó magaviseletű, bármely vallású algymn. tanuló számára, a kik közül az egyik a történelemben, a másik pedig német anyanyelvti létére a magyarnyelv elsajátításában a legjelesebb előhaladást tette. A történelem tanulásában tanusított szorgalomért Lengyel Ferencz III. oszt. tan. és a magyar nyelv elsajátításában mutatott legjobb előhaladásért Müller János, II. oszt. tanuló nyerte el ez ösztöndíjat.

Főtiszt. ifj. Bencze István, helybeli plébános úr 1 cs. k. aranyat volt kegyes az igazgatósághoz

küldeni oly czélből, hogy az ez isk. év végén valláskülönbőség nélkül azon tanulónak adassék át ösztöndíj, a kit arra jó magaviseletéért és szorgalmáért a tanári kar legérdemesebbnek talál. Ez ösztöndíj Liebelt Ferencz IV. oszt. tanulónak adatott.

Tek. Arndt János tanár úr Arany János kisebb költeményeit és Dalmady Győző költeményeit diszkidásban jutalom-könyvektől följajánlván, az előbbit Késmárky István III. oszt. tan., utóbbit Praudich Jenő IV. oszt. tanuló nyerte el.

Fogadják e nemeskeblű adományozók az intézet őszinte köszönetnyilvánítását.

VII.

Könyvtár.

Vétel után a könyvtár következő folyóiratokkal szaporodott: Budapesti szemle, Nyelvőr, Természettudományi Közlöny, Országos középtanodai tanáregylet közlönye, Prot. egyh. és isk. lap és Magy. tanügy. — Csere után az országnak majdnem valamennyi tanodájától isk. értesítők.

Ajándék után a könyvtár a következő művekkel szaporodott: Ráth Mór könyvkereskedő urtól: Müller Miksa fölolvasásai a nyelvtudományról, Szabó kisebb tört. munkái, az ó-kori irodalom, Bokhara története, Krónika Magyarország polgári és egyházi közéletéből. — T-dő. Galle Elek urtól: A „Vasárnapi Ujság“ 1854—1875-ig menő folyamai; „Hazánk és Külföld“ 1866. évi folyama, Családi Kör, Athenaeum, Figyelmező 1840., Tarkavilág és Képes regék, Házi kincstár 3 évfolyam, Keresztyén család 1872—73, Gyermekebarát 1865, Halte, was du hast. — Tek. Kiss Lajos ügyvéd urtól 38 kötetet tevő, részben becses kézikönyv. — A Franklin-Társulattól: Német nyelvtan, Hoffmann Mórtól: Magyar olvasó, Svorényitől, Világtörténet (ó-kor) Mangoldtól; — Görög regék Komáromy Lajostól, — Mexikó elfoglalása, ford. Brozik Károly. — Lampel R. könyvkereskedő urtól: Deutsches Lehr- und Lesebuch, Dr. Heinrich Gusztávtól.

Ez adományokért az intézet köszönetét nyilvánítja az igazgatóság.

Az ifjúsági könyvtár részére tett megrendelések 60 ftt értéket képviselnek. E könyvtár számára ajándékoztak! Tek. Koch Jánosné 6 köt.; a III. dik osztály a „Hasznos mulattató“ füzeteit bekötve, továbbá Kovácsovics Géza, Fent Imre, Tóth Lajos, Kerkapoly István és Rűck Frigyes tanulók. E könyvtár jelenleg 300 kötetet foglal magában s kizárólag az ifjúság számára hasznos olvasmányokat tartalmaz.

VIII.

Szertárak.

A természetrajzi gyűjtemény gyarapításához járult: T. ifj. Perczel Antal úr egy ásványgyűjtemény-nyel, Tdő Wagner Samu, ev. lelkész úr 1 drb jegecedett ásvánnyal. A bonyhádi dalárda a tanári kar rendelkezésére 21 frtot küldvén, ez kiegészítettvén 30 frtra, 20 drb részben kitömött emlős állat, részben madár megszerzésére fordított.

A földrajzi szertár gyarapítására ajándékozott Tek. Fördös Géza sz. biró úr 10 frtot; ez összeg az isk. pénztárból kiegészítettvén 15 frtra, egy földgömb megszerzésére fordított. Ezen kívül az isk. pénztárból Magyarország térképe szereztetett meg.

A physikai szertár gyarapítására ajándékozott: Lengyel Zsigmond úr 10 frtot és Tek. Marhauser Imre tanár úr 11 ftt 53 krt. Ezen összeg kiegészítettvén, rajta egy villanytelep fog beszereztetni.

A chemiai szertár gyarapítására a IV-dik osztály tanulói 15 frtot gyűjtöttek, ez összeget Tek. Marhauser Imre tanár úr 3 frttal o. é. pótolván, rajta chemiai eszközök rendeltettek meg.

Martin György ev. tanító úr a testgyakorló szerek számát egy karfával szaporította, a mely 4 ftt o. é. került.

Fogadják az ajándékozók az intézet köszönetnyilvánítását.

IX.

Tápintézet.

Tápintézetünkben bármely hitfelekezeti tanuló nyerhet élelmezést 50 50 frtért o. é., még pedig naponként 1 font kenyert, $\frac{1}{4}$ font húst és ebédre úgy mint vacsorára elegendő mennyiségű főtt ételt. Az idén 0.3 liter tej és egy zsemlyéből álló reggelit is kaptak a beszerzési áron 1 frt 60 krért havonként. Hogy az intézet megfelel czéljának, t. i. jó élelmezést olcsón nyújtani, mutatja a résztvevők száma, mely ez idén 43 vala.

Kedves kötelességemnek tartom, itt nyilvánosan számadást adni azon adományokról, a melyek az egyházmegye minden gyülekezetéhez intézett kérés leveleimre a lelkészek, tanítók és egyházi előljárók buzditása és példája folytán a hivesek áldozatkészségéből egy részről, más részről a tantügy iránt érdeklődők sziveségéből befolytak.

Az 187 $\frac{6}{7}$ -diki értesítőből kimaradt: Tdő Graf József, helybeli lelk. úr adománya 1 akó bor a majálisra.

187 $\frac{7}{8}$ -dik isk. évben ajándékot küldtek: Szutter Károly 2 frt, 1 kosár hagyma, $\frac{1}{2}$ kilo soda, 1 nyolc. bab, 1 itcze mák. — A kalaznói gyülekezet 7 frt 90 kr. és 1 nyolc. bab. — A bikácsi gyül. 2 ft 50 kr. — Brand Ede ügyvéd 10 ft. — A bonyhádi polg. casino báljövendelmének fele 15 ft 10 kr. — A szárazdi gyül. 1 ft 50 kr. A bonyhádi gyűjtés alkalmával Jung Jakab, János, Péter és János 10—10 kr., Ritzel János 5 kr., Pfeifer Dániel 10 kr., Deckmann Jak. 4 kr., Bandel Józ. 10 kr. Potzner Henrik 20 kr., Reinwald Henr. 20 kr., Engel P. Herm, 1 frt, Szeib György 10 kr., Helfenbein Jak. 10 kr., Hág Henrik 20 kr., Wirth János 10 kr., özv. Beckerné 20 kr., Beck Károly 50 kr., Novotny Józ. 50 kr., Becker Konrád 20 kr., Leber Józ. 10 kr., Steiner Ján. 20 kr., Schön Henrik 15 kr., Wirth Péter 10 kr., Wirth Henrik 14 kr., Eiler Ján. 10 kr., Fritsch Sándor 50 kr., Schád János 50 kr., Straicher Benő 2 ft, Weber János 1 frt, Reich Samu 50 kr., Kramoliny Józ. 1 ft, Prinner Teréz 1 ft, Neumann 20 kr., összesen: 11 ft 68 kr. — Mühl János tanító 2 frt. Appel Keresztély 1 nyolc. liszt és 1 zsák burgonya. — Beck Endre ev. tanító 25 font liszt. A csikóstóttósi gyül. 2 nyolc. rozs és borsó. — Guggenberger Ján. ev. lelk. 60 tojás, Hölzlné 1 zsák burg., 5 itcze bab. Pap Áron mérnök 4 zsák burg., 2 szek. venyige. — Schreck Józ. tanító 1 zsák burg. — Schall Mih. tanító 7 font turo. — Sántha Károly lelk. 1 zsák burg. — Huckstedt asszonyság 4 itcze zsir. — Bischof Krist. 1 zsák burg. Benceze István plébános 75 Kilo rozs, 120 klgr. burg., 50 drb hasábfa, 2 csirke. — A majosi gyül. 2 zsák burg., 1 kosár hagyma, 16 fej káposzta, 12 itcze bab. — Schleining Károly esperes 2 zsák burg. Nunkovits Gyula földbirtokos 2 zsák liszt, 4 zsák burg., 1 zsák zöldség, 1 nyolc. bab. — Az alsónánai gyül. 1 zsák burg. 1 $\frac{1}{2}$ nyolc. borsó és lencse, $\frac{1}{2}$ nyolc. bab és buza. — Az apáthi gyül. 1 nyolc. bab, borsó, lencse és 1 zsák burg. Beck Józsefné 1 zsák liszt, 1 zsák burg., 4 itcze zsir. Graf József lelk. 2 zsák burg., 1 sonka. — A bonyhádi gyül. 2 zsák burg., 1 nyolc. liszt, 22 itcze bab, 73 tojás, 5 font disznóhús. Rausch Ádám 1 kosár főzelék. Traiber A. V. egy hordó savanyított répa. Schleining Vilmos lelk. 2 nyolc. bab. Wágner János lelk. 4 frt. Felső-nánai gyül. 2 ft. Magy.-bólyi gyül. 2 ft.

Fogadják a nemesszivü adakozók az intézet köszönetnyilvánítását.

Y.

Adományok az építkezésre és az isk. telek befásítására.

A mult évi értesítőben említett algymn. építkezésre adakoztak: Az esp. gyámintézet 20 frtot, Rück Alajos 5 mét. mázsa meszet. A bonyhádi takarékpénztár a testgyakarló helyiség áthelyezési költségeihez 25 frtot.

Az isk. telek befásítására: bonyhádi közs. bíró 110 drb akácfát. Ifj. Perczel Miklós és Zichi Antalné egy-egy szekér bokrozatot; Perczel Mór cserjéket.

XI.

Zárszó.

A második félévi nyilvános vizsga június hó 24 és 25-én tartatik meg.

A jövő 187°/_o isk. év sept. hó 1-én veszi kezdetét — a hónap 3 első napja beiratásokra és délelőtti órákban pót-, illetőleg javító vizsgálatokra fordítván.

Minden tanodai járandóság fele részben a beiratásnál lefizetendő.

Az igazgató a koszt-, szállás- és cserébe adókról jegyzéket készít s szívesen szolgál fölvilágosítással.

